

Sygnatura akt XVIII C 4687/17

(...), dnia 6 lutego 2018 r.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w Wydziale XVIII Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Artur Piotr Wewióra

protokolant: Marcin Owczarek

rozpoznawszy w dniu: 6 lutego 2018 roku

w Ł. na rozprawie

sprawy z powództwa D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.

przeciwko I. W.

- o zapłatę

- (1) zasądza od pozwanej I. W. na rzecz powoda D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. 2.123,88 zł (dwa tysiące sto dwadzieścia trzy złote osiemdziesiąt osiem groszy), z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 12 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;
- (2) oddała powództwo w pozostałej części;
- (3) wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności, z wyłączeniem punktu 2;
- (4) zasądza od pozwanej I. W. na rzecz powoda D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. 860 zł (osiemset sześćdziesiąt złotych) tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

XVIII C 4687/17

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron.

Powód D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., reprezentowany przez radcę prawnego, domagał się zasądzenia od pozwanej I. W. 2.510,54 zł tytułem nabytej od pierwotnego wierzyciela wierzytelności z tytułu pożyczki zaciągniętej przez pozwaną 19 października 2015 roku za pośrednictwem serwisu internetowego.

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie; wydano wyrok zaoczny.

II. Ustalenia faktyczne i ocena dowodów.

I. W. jako biorąca pożyczkę zawarła 18 października 2015 roku umowę pożyczki z maltańską (...) Bank p.l.c. Kapitał pożyczki to 1.500 zł. Umówiony termin spłaty ostatniej raty pożyczki to 12 października 2016 roku. I. W. nienależycie wywiązywała się z obowiązku spłaty. D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.

jest w zakresie przedmiotowej pożyczki następcą prawnym pierwotnego wierzyciela. W dochodzonej kwocie mieści się 1.373,28 zł kapitału pożyczki, 1.126,72 zł kosztów udzielenia pożyczki oraz 10,54 zł odsetek.

Powyższe ustalono na podstawie twierdzeń pozwu (art. 339 § 2 k.p.c.). Jedynie okres pożyczki ustalono w oparciu o umowę (k. 37 – 38).

III. **Ocena roszczenia.**

(A) Zasada odpowiedzialności.

Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720 § 1 k.c.). Dla swego istnienia pożyczka nie wymaga odpłatnego charakteru, aczkolwiek strony mogą się o wynagrodzenie umówić w ramach swobody umów (art. 353¹ k.c.), co w obrocie jest zresztą zjawiskiem dominującym.

Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony (art. 5 k.c.).

Powód dochodzi roszczenia jako cesjonariusz. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.), przy czym wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.).

(B) Naruszenie zasad współżycia społecznego w zakresie kosztów udzielenia pożyczki.

Przy ocenie dochodzonego roszczenia uwagę Sądu zwróciła przede wszystkim bardzo wysoka pozycja, opisana w pozwie jako dochodzony koszt uzyskania pożyczki, naliczona od udzielanej pożyczki. Stanowi on około 82,05 % dochodzonego kapitału pożyczki.

Po zawarciu umowy, przepisy o kredycie konsumenckim zostały uzupełnione o formułę określającą maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przyjęty tam wzór (art. 36a ust. 1 u.k.k.1) wskazuje, że w warunkach obecnie dochodzonych przez powoda – 1.373,28 zł dochodzonego kapitału, pierwotnie pożyczonego na 360 dni – maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu to około 750,60 zł.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w sprawie V CK 162/052, rozważając skutki wprowadzenia pojęcia odsetek maksymalnych wobec stosunków prawnych powstałych przed wejściem w życie stosownych przepisów – Sąd Najwyższy orzekł jeszcze przed wejściem w życie uchwalonej już ustawy – treść nowego art. 359 § 2¹ k.c. stanowi wskazówkę co do tego, jakiego rzędu wielkość zastrzeżonych w umowie odsetek uzasadnia uznanie zastrzeżenia za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Stanowisko to zostało później potwierdzone w sprawie IV CSK 81/083, w której Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że w „orzecznictwie Sądu Najwyższego kształtuje się trafna tendencja, zgodnie z którą rozwiązania prawne przyjęte w tych przepisach, mogą stanowić jedno z kryterium oceny, czy konkretne odsetki umowne mieściły się w dozwolonej stronom swobodzie kształtowania stosunku prawnego”⁴.

Nie sposób dopatrzeć się argumentów, które przemawiałyby przeciwko takiej weryfikacji umowy stron obecnie w zakresie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu, zwłaszcza gdy powszechnie znaną praktyką podmiotów udzielających pożyczek stało się – dla obchodzenia przepisów o odsetkach maksymalnych – stopniowe zastępowanie oprocentowania właśnie różnego rodzaju prowizjami, opłatami administracyjnymi, itp. Przywołana regulacja była wszak reakcją Parlamentu na tego rodzaju praktyki, prowadzące do zjawiska – przynajmniej z ekonomicznego punktu widzenia – co najmniej analogicznego do lichwy.

Z tych względów przyjęto, że umowa w zakresie, w jakim wysokość dochodzonych kosztów udzielenia pożyczki przenosi obecnie obowiązującą stawkę maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, już w chwili jej zawierania była niezgodna z zasadami współżycia społecznego, a to w szczególności zakazem pobierania nadmiernego wynagrodzenia z tytułu udzielania pożyczki (art. 5 k.c.). Jest to reguła prawa materialnego, zatem Sąd bierze ją pod uwagę z urzędu, czemu nie sprzeciwia się również fakt zaocznego orzekania.

(C) Rozstrzygnięcie.

Sąd odmówić zatem musi udzielenia ochrony roszczeniu powoda w zakresie, w jakim przenosi ono – w ramach kosztów udzielenia pożyczki – 750,60 zł.

Wyklucza to również możliwość uwzględnienia żądania 10,54 zł odsetek. Powód zaznaczył wyraźnie w pozwie, że są to odsetki od obu części składowych pierwotnego żądania, a nie przedstawił żadnych szczegółów wyliczenia. Nie ma zatem możliwości prześledzenia sposobu ich naliczenia oraz ewentualnego skorygowania w związku z obniżeniem zasądzanych kosztów udzielenia pożyczki. Obciąża to powoda, zatem żądanie tak określonych odsetek oddalono w całości.

Brak natomiast podstaw do kwestionowania okresu żądania odsetek ustawowych za opóźnienie od wniesienia pozwu (art. 481 § 1 i 2 zd. I oraz art. 482 § 1 k.c.).

Rygor natychmiastowej wykonalności, w części zasądzającej, nadano z urzędu (art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.).

IV. **Koszty.**

Pozwana przegrała sprawę w części, co skutkuje koniecznością stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 zd. I k.p.c.).

Na koszty procesu powoda złożyło się: 100 zł opłaty od pozwu, 900 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawek minimalnych, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (art. 98 § 3 w związku z art. 99 k.p.c.); łącznie 1.017 zł.

Dla pozwanej brak podstaw do ustalenia poniesienia kosztów procesu (art. 98 § 2 k.p.c.).

Pozwana obowiązana jest zwrócić powodowi: $1.017 \text{ zł} \times 2.123,88 \text{ zł} \div 2.510,54 \text{ zł} \approx 860 \text{ zł}$.

1 Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (j.t. – Dz.U. z 2016 r., poz. 1528, z późn. zm.).

2 Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2005 r., V CK 162/05, LEX nr 1111027.

3 Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2008 r., IV CSK 81/08, LEX nr 584775.

4 Powołano się w szczególności na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 r., IV CSK 320/07, nadto powołane tam inne wyroki Sądu Najwyższego: przywołany wyżej w sprawie V CK 162/05, a nadto w sprawie II CK 742/04.